KOMPAS PODATKOWY

Vol. 19

Nowe objaśnienia Ministerstwa Finansów dotyczące Podatku u źródła

KWKR

Behind Your Growth

TEMAT MIESIĄCA

Nowe objaśnienia Ministerstwa Finansów dotyczące Podatku u źródła

Ministerstwo Finansów opublikowało długo oczekiwane objaśnienia podatkowe dotyczące stosowania klauzuli rzeczywistego właściciela (BO – beneficial owner) dla celów podatku u źródła (WHT). Dokument porządkuje i ujednolica praktykę w zakresie stosowania zwolnień i preferencji podatkowych przy wypłacie dywidend, odsetek i należności licencyjnych do zagranicznych kontrahentów.

Objaśnienia mają istotne znaczenie nie tylko dla dużych grup kapitałowych, ale również dla firm średniej wielkości, które regularnie dokonują wypłat do podmiotów zagranicznych w ramach struktur holdingowych czy licencyjnych.

Aby skorzystać z preferencji podatkowych (stawki 0%, zwolnienia lub braku poboru podatku), odbiorca płatności musi zostać uznany za jej rzeczywistego właściciela.

Pojęcie to, choć znane z umów o unikaniu podwójnego opodatkowania (UPO) oraz dyrektyw unijnych (np. dyrektywy PS i IR), zostało także zdefiniowane w ustawach o CIT i PIT.

Aby skorzystać z preferencji podatkowych (stawki 0%, zwolnienia lub braku poboru podatku), odbiorca płatności musi zostać uznany za jej rzeczywistego właściciela.

Pojęcie to, choć znane z umów o unikaniu podwójnego opodatkowania (UPO) oraz dyrektyw unijnych (np. dyrektywy PS i IR), zostało także zdefiniowane w ustawach o CIT i PIT.

Ministerstwo Finansów podkreśla, że klauzula BO nie jest klasyczną klauzulą antyabuzywną (jak GAAR) – jej zastosowanie nie wymaga specjalnego trybu i może być analizowane zarówno przez płatnika, jak i organy podatkowe.

1. Zgodnie z ustawową definicją (art. 4a pkt 29 ustawy o CIT), rzeczywistym właścicielem należności jest podmiot, który łącznie spełnia trzy warunki:
2. Otrzymuje daną należność dla własnej korzyści, tj. samodzielnie decyduje o jej przeznaczeniu i ponosi ryzyko ekonomiczne jej utraty (np. kursowe, kredytowe) i nie jest zobowiązany do przekazania całości lub części tej należności innemu podmiotowi, czyli nie działa jako pośrednik.
3. Prowadzi rzeczywistą działalność gospodarczą w kraju siedziby w zakresie powiązanym z uzyskiwaną płatnością.

Brak spełnienia choćby jednej z tych przesłanek oznacza, że nie można zastosować preferencji podatkowej.

Prowadzenie rzeczywistej działalności gospodarczej to najbardziej problematyczna przesłanka i kluczowy obszar interpretacyjny. Objaśnienia wskazują, że rzeczywista działalność gospodarcza musi być faktyczna, samodzielna i powiązana z uzyskiwaną płatnością.

Ministerstwo Finansów wskazuje przykładowe kryteria, które mogą świadczyć o prowadzeniu rzeczywistej działalności:

- posiadanie własnego biura i infrastruktury (najem, media, wyposażenie),
- zatrudnianie pracowników (nie tylko administracji),
- prowadzenie decyzji inwestycyjnych we własnym imieniu i na własny rachunek,
- posiadanie rachunków bankowych i ponoszenie kosztów działalności.

Przykład negatywny: spółka, która natychmiast po otrzymaniu dywidendy przekazuje

ją dalej (w tej samej wysokości), nie inwestuje jej ani nie ponosi ryzyka – nie jest BO. W niektórych przypadkach możliwe jest korzystanie z tzw. dzielonego substratu majątkowo-osobowego – gdy np. spółki w grupie wspólnie korzystają z biura i personelu, a koszty ponosi inna spółka z tego samego kraju lub z UE/EOG.

Nie zwalnia to jednak z obowiązku wykazania, że dana spółka faktycznie uczestniczy w działalności i czerpie z niej własną korzyść.

Warunek BO należy badać tylko dla tzw. płatności biernych, czyli:

1. dywidend (art. 22 ust. 1 CIT),
2. odsetek i należności licencyjnych (art. 21 ust. 1 pkt 1 CIT).

Nie ma obowiązku weryfikacji BO dla usług niematerialnych (np. doradczych), jeśli nie są one kwalifikowane jako przychody pasywne w rozumieniu UPO.

Ministerstwo Finansów potwierdza, że płatnik (np. polska spółka wypłacająca dywidendę) musi dochować należytej staranności przy ocenie, czy kontrahent zagraniczny spełnia warunki do zastosowania preferencji.

Obejmuje to nie tylko zebranie certyfikatu rezydencji, ale również:

- analizę struktury właścicielskiej,
- ocenę działalności spółki (np. czy ma biuro, personel, prowadzi realne operacje),
- pozyskanie i przechowanie dokumentów (sprawozdań finansowych, umów, oświadczeń).

W przypadku powtarzających się płatności (np. odsetki), nie wystarczy polegać na raz udzielonym oświadczeniu – konieczna jest aktualizacja informacji i ocena zmieniających się okoliczności.

W szczególnych przypadkach możliwe jest skorzystanie z podejścia look-through – czyli zastosowania preferencji ze względu na status rzeczywistego właściciela innego podmiotu niż bezpośredni odbiorca.

Dotyczy to np. funduszy lub wehikułów inwestycyjnych. Taka analiza jest fakultatywna i wymaga dodatkowej wiedzy o strukturze grupy.

Objaśnienia przewidują także domniemanie spełnienia warunku BO dla niektórych spółek unijnych objętych dyrektywą PS – ale tylko wtedy, gdy ich status i działalność są zgodne z celami dyrektywy (np. wypłata zysku na poziomie grupy kapitałowej UE).

Niewłaściwe zastosowanie preferencji bez rzeczywistego właściciela może prowadzić do:

- odpowiedzialności płatnika za niepobrany podatek (z odsetkami),
- odmowy zwrotu podatku w systemie pay&refund,
- sporów z organami podatkowymi (szczególnie w przypadku spółek holdingowych o niskim substracie).

Ministerstwo Finansów przypomina, że podatnik i płatnik są chronieni, jeśli stosują się do objaśnień podatkowych – jednak ochrona ta działa tylko, gdy działają oni w zgodzie z przedstawionymi standardami (art. 14k–14m Ordynacji podatkowej).

PODATKOWE AKTUALNOŚCI

VAT w systemie kaucyjnym – projekt wytycznych od Ministerstwa Finansów

Ministerstwo Finansów przedstawiło projekt szczegółowych zasad rozliczania VAT w nowym systemie kaucyjnym, który zacznie obowiązywać 1 października 2025 r. System obejmie m.in. butelki plastikowe i puszki, które po opróżnieniu będzie można zwrócić w wyznaczonych punktach. Kluczowa informacja dla przedsiębiorców: VAT będzie naliczany wyłącznie wtedy, gdy opakowanie nie zostanie zwrócone. Jeśli klient odda butelkę lub puszkę, sprzedaż będzie zwolniona z podatku – wystarczy odpowiednie potwierdzenie zwrotu. Dla przypadków, w których trudno precyzyjnie ustalić, jakie opakowania wróciły do obiegu, przewidziano metodę proporcjonalnego rozliczania VAT.

W strukturze JPK_V7 pojawią się nowe pola – P_360 i K_360 – przeznaczone do rozliczania niezwróconej kaucji w systemie kaucyjnym (rekalkulacji podstawy opodatkowania VAT). Projekt ma na celu uproszczenie rozliczeń i zachęcenie do korzystania z opakowań wielokrotnego użytku. To szczególnie ważna zmiana dla branż działających w modelu gospodarki obiegu zamkniętego, w tym producentów napojów i sieci handlowych. Konsultacje potrwają do końca wakacji, więc firmy mają jeszcze czas, by zgłosić swoje uwagi.

PODATKOWE AKTUALNOŚCI

KSeF – Sejm uchwalił ustawę. Znamy terminy wprowadzenia systemu

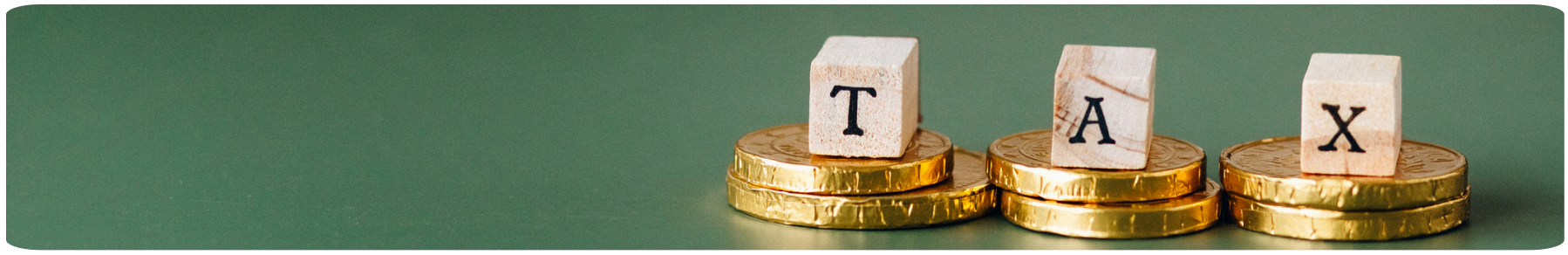

25 lipca 2025 r. Sejm uchwalił ustawę wprowadzającą obowiązkowe korzystanie z Krajowego Systemu e-Faktur (KSeF). Dokument trafił już do Senatu, a po zakończeniu procesu legislacyjnego i podpisie Prezydenta nowe przepisy zaczną obowiązywać od 2026 roku.

Harmonogram wdrożenia jest rozłożony na kilka etapów. Od 1 lutego 2026 r. faktury elektroniczne w KSeF będą musiały wystawiać firmy, które w 2024 r. osiągnęły sprzedaż z VAT powyżej 200 mln zł. Dwa miesiące później – od 1 kwietnia 2026 r. – obowiązek obejmie wszystkie pozostałe przedsiębiorstwa, w tym podatników zwolnionych z VAT.

Najmniejsze podmioty, o miesięcznej sprzedaży do 10 tys. zł, dołączą 1 stycznia 2027 r. Warto pamiętać, że odbieranie faktur przez KSeF będzie obowiązkowe już od 1 lutego 2026 r., nawet jeśli dana firma dopiero później zacznie je wystawiać.

Ustawodawca przewidział możliwość wystawiania faktur offline w przypadku braku dostępu do internetu.

Resort finansów udostępnia już dokumentację techniczną i bezpłatne aplikacje do obsługi KSeF. Przedsiębiorcy powinni wykorzystać najbliższe miesiące na dostosowanie systemów księgowych, przeszkolenie pracowników i przetestowanie procesu wystawiania e-faktur. Dzięki temu obowiązek, który wkrótce obejmie wszystkich, nie zaskoczy ich w ostatniej chwili.

PODATKOWE AKTUALNOŚCI

CIT – planowane zmiany w zwolnieniach dla zagranicznych funduszy inwestycyjnych

Polski rząd niedawno wprowadził projekt nowelizacji ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych (CIT), który ma dostosować polskie przepisy do wymogów prawa unijnego.

Projekt przewiduje m.in. rozszerzenie zwolnień podatkowych dla zagranicznych funduszy inwestycyjnych – obejmą one nie tylko podmioty z UE i EOG, ale także fundusze z państw trzecich, o ile spełnią określone warunki. Zmiana dotyczy również tzw. funduszy zarządzanych wewnętrznie (self-managed). Celem reformy jest wyrównanie zasad opodatkowania i uniknięcie sporów z Komisją Europejską.

Ministerstwo argumentuje, że obecne przepisy mogą być postrzegane jako dyskryminujące podmioty spoza Europejskiego Obszaru Gospodarczego, co w skrajnych przypadkach mogłoby prowadzić do postępowań przed Trybunałem Sprawiedliwości UE.

Projekt jest na etapie konsultacji, a wejście w życie zmian planowane jest na 2026 r. To ważny sygnał dla instytucji finansowych planujących ekspansję na polski rynek.

Kontakt

Radosław Urban
Doradca podatkowy, prawnik
radoslaw.urban@kwkr.pl

Nasze wsparcie

KWKR obsługuje klientów w zakresie podatku u źródła. Oferujemy sporządzenie umów, które prawidłowo adresuję te kwestie, audyty w zakresie poprawności rozliczania WHT oraz kompletności dokumentacji, reprezentowanie płatnika w sporach z organami czy występowania o opinię o stosowaniu preferencji.

Osoby zainteresowane zapraszamy do kontaktu.

KWKR

Behind Your *Growth*